

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

niemiecki

językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Swipe to change

Krajowe sądy powszechne

Niemcy

W niniejszej części zawarto informacje na temat organizacji sądów powszechnych w Niemczech.

Oficjalne tłumaczenie przeglądanej wersji językowej nie istnieje.

Tutaj znajdują Państwo tłumaczenie maszynowe tego tekstu. Ma ono charakter wyłącznie orientacyjny. Autorzy tej strony nie ponoszą odpowiedzialności za jakość tłumaczenia maszynowego.

-----polski-----bułgarskihiszpańskiczeski duński estoński grecki angielski francuski chorwacki włoski tatarski litewski węgierski maltański niderlandzki portugalski rumuński słowacki słoweński fiński szwedzki

Sądy powszechne – wstęp

Sądy właściwe w sprawach cywilnych

Sądy rejonowe (Amtsgerichte), jako sądy pierwszej instancji, są właściwe w sprawach cywilnych – głównie tych, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 5 000 EUR. Niezależnie od wartości przedmiotu sporu sądy te właściwe są także w sprawach z zakresu najmu lokali mieszkalnych, prawa rodzinnego i obowiązku alimentacyjnego.

Sądy rejonowe mogą rozpoznawać sprawy w składzie jednoosobowym.

Sądy krajowe (Landgerichte), jako sądy pierwszej instancji, są właściwe w sprawach cywilnych dotyczących sporów nienależących do właściwości sądów rejonowych. Są to zazwyczaj spory, w których wartość przedmiotu sporu przekracza 5 000 EUR.

Sądy krajowe mogą rozpoznawać sprawy w składzie jednoosobowym. Jednakże sprawy trudne i sprawy o zasadniczym znaczeniu są rozstrzygane w izbach, tzn. w składzie trzech sędziów zawodowych.

Sądy krajowe **drugiej instancji** rozpoznają sprawy w izbach cywilnych w ramach sądów krajowych. W ich skład wchodzi zazwyczaj trzech sędziów, którzy rozpoznają apelacje od wyroków sądów rejonowych.

Ponadto w sądach krajowych mogą być powoływane **izby ds. handlowych**. Są one zazwyczaj odpowiedzialne za spory zawisłe w pierwszej i drugiej instancji między przedsiębiorcami/handlowcami. W skład tych izb wchodzi: jeden sędzia zawodowy i dwóch ławników będących handlowcami.

Wyższe sądy krajowe (Oberlandesgerichte) są zazwyczaj sądami drugiej instancji. W sprawach cywilnych rozpoznają one apelacje od wyroków sądów krajowych, a także wyroków sądów rejonowych w sprawach rodzinnych.

W skład senatów **wyższych sądów krajowych** wchodzi co do zasady trzech sędziów zawodowych. Jednakże w sprawach cywilnych niestwarzających szczególnych trudności i niemających zasadniczej wagi sądy te mogą orzekać w składzie jednoosobowym.

Najwyższym sądem powszechnym jest **Trybunał Federalny** (Bundesgerichtshof), który jest sądem najwyższej instancji rozpatrującym wyłącznie kasacje. W skład senatów Trybunału Federalnego wchodzi po pięciu sędziów zawodowych.

Sądy właściwe w sprawach karnych

Sądy pierwszej instancji

Ustawa o sądownictwie (Gerichtsverfassungsgesetz – GVG) określa właściwość sądów w postępowaniu karnym. Sąd rejonowy (Amtsgericht) jest sądem pierwszej instancji w sprawach karnych, chyba że ustanowiono właściwość sądu krajowego lub wyższego sądu krajowego (§ 24 ust. 1 pkt 1-3 GVG).

Zasadniczo (§ 25 GVG) orzeczenie wydaje jeden sędzia sądu karnego, jeżeli:

sprawa dotyczy występku (Vergehen); lub

sprawa dotyczy przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego; oraz

nie przewiduje się kary surowszej niż kara dwóch lat pozbawienia wolności.

We wszystkich pozostałych przypadkach sprawę rozpoznaje sąd ławniczy (§ 28 GVG); składa się on z jednego sędziego zawodowego i dwóch ławników.

Sądy ławnicze orzekają w sprawach o przestępstwa średniej wagi, w których właściwy jest sąd rejonowy (§ 24 ust. 1 GVG), o ile sprawa nie została przypisana do właściwości sędziego sądu karnego (§ 25 GVG). Do ich właściwości należą sprawy o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności od dwóch do czterech lat. Ponadto na wniosek prokuratury tego rodzaju sprawy mogą być rozpoznawane przez tzw. sąd ławniczy w poszerzonym składzie (§ 29 ust. 2 GVG) – jeżeli prokuratura i sąd uznają, że przez wzgląd na zakres sprawy istnieje potrzeba dodatkowej narady z udziałem drugiego sędziego zawodowego.

Właściwość **sądu krajowego** (Landgericht) pierwszej instancji określa § 74 ust. 1 GVG. Zgodnie z tym przepisem sąd krajowy rozpoznaje sprawy o wszystkie przestępstwa nieobjęte właściwością ani sądu rejonowego ani wyższego sądu krajowego, tzn. zagrożone karą pozbawienia wolności na dłuższy okres.

Należy zauważyć, że niemieckie prawo karne wprowadza rozróżnienie między „występkiem” (Vergehen) a „zbrodnią” (Verbrechen). W tym rozumieniu zbrodnia (zgodnie z federalnym kodeksem karnym) jest przestępstwem, za które dolna granica ustawowego zagrożenia karą wynosi jeden rok. Do kategorii zbrodni zaliczają się zatem najpoważniejsze przestępstwa.

Sąd krajowy jest właściwy w sprawach o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności powyżej czterech lat (§ 74 ust. 1 zdanie 2, przyp. 1 GVG). Jest on również właściwy wówczas, gdy prokuratura zdecyduje się wnieść oskarżenie do sądu krajowego z uwagi na szczególną wagę sprawy, mimo że sądem właściwym jest sąd rejonowy.

W wydziale karnym sądu krajowego orzeczenia zapadają w izbach. W pierwszej instancji orzeka duża izba karna (Große Strafkammer). Zasiada w niej trzech sędziów zawodowych i dwóch ławników. Na warunkach określonych w § 76 ust. 2 GVG, rozpoczynając rozprawę, duża izba karna może postanowić, że sprawa zostanie rozpoznana w składzie tylko dwóch sędziów zawodowych i dwóch ławników.

Wyższy sąd krajowy jest sądem pierwszej instancji dla występku i zbrodni wymienionych w § 120 ust. 1 i 2 GVG, z których większość dotyczy bezpieczeństwa/istnienia Republiki Federalnej Niemiec. Senaty Trybunału Federalnego mogą rozpoznawać sprawy w składzie pięciu sędziów zawodowych,

z których jeden pełni funkcję przewodniczącego. Jednakże rozpoczynając rozprawę, izba ds. karnych może postanowić o rozpoznaniu sprawy przez trzech sędziów zawodowych, z których jeden pełni funkcję przewodniczącego, chyba że zakres lub stopień trudności sprawy wymaga uczestnictwa dwóch dodatkowych sędziów zawodowych (§ 122 ust. 2 zdania 1 i 2 GVG).

Środki odwoławcze

W przypadku zaskarżenia wyroku sądu rejonowego zazwyczaj stosowanym środkiem odwoławczym jest apelacja do **sądu krajowego** (§ 312 kodeksu postępowania karnego [StPO]), gdzie apelację rozpoznaje tak zwana mała izba karna/mały wydział karny (kleine Strafkammer). W skład małej izby karnej wchodzi: jeden sędzia zawodowy i dwóch ławników. W przypadku apelacji od wyroku sądu ławników w poszerzonym składzie sądu rejonowego, do składu dołącza drugi sędzia zawodowy. Dodatkowo (§ 335 StPO) możliwy jest nadzwyczajny środek zaskarżenia („Sprungrevision”) od wyroków sądu rejonowego pierwszej instancji do wyższego sądu krajowego.

Istnieje możliwość wniesienia **rewizji** (Revision), będącej ograniczonym do kwestii prawnych środkiem odwoławczym od wszystkich wyroków sądów pierwszej instancji – zarówno sądu krajowego jak i wyższego sądu krajowego – (§ 333 StPO). Trybunał Federalny jest instancją rewizyjną (Revisionsinstanz) od wyroków wyższego sądu krajowego i dużych izb (wydziałów) karnych sądu krajowego (§ 135 ust. 1 GVG). Senaty Trybunału Federalnego mogą rozpoznawać rewizje w składzie pięciu sędziów zawodowych, wliczając w to przewodniczącego. Rewizje (innych) wyroków wydanych przez sądy krajowe są rozpatrywane przez wyższe sądy krajowe.

Ciekawe strony

Trybunał Federalny

Ostatnia aktualizacja: 29/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.